

Iedereen doet mee, met gelijke kansen

In Nederland moet iedereen mee kunnen doen, ongeacht afkomst, opleidingsniveau, levensovertuiging, gender of seksuele voorkeur. Het is alleen niet altijd vanzelfsprekend dat dit lukt. ¹ Onbewuste vooroordelen spelen daarbij ook een rol. Gelijke kansen in het onderwijs zijn een punt van zorg, bij de overgangen en selectie in ons onderwijs en bij het vinden van goede stageplekken. OCW staat voor aanbod van cultuur en media dat voor iedereen aantrekkelijk en toegankelijk is. De coronacrisis toont de kwetsbaarheid van sommige groepen in onze samenleving, ook als het gaat om kansen-gelijkheid en digitale mogelijkheden. ²

Om mee te doen in onze maatschappij is het cruciaal dat iedereen goed geletterd is, ook digitaal! ³ Via kunst en erfgoed delen we de verhalen over onze wijk, stad en de plaats van ons land in Europa en in de wereld. Het zijn verhalen van en voor iedereen.

Creativiteit, wetenschap en innovatie bereiden ons voor op de toekomst

Zonder vernieuwing staan we stil. Cultuur, onderwijs, media en wetenschap stimuleren de vaardigheden, creativiteit en nieuwsgierigheid van jong en oud. Onderwijs en cultuureducatie ondersteunen kinderen open en nieuwsgierig naar zichzelf en de wereld om zich heen te kijken. De creatieve sector en de wetenschap dragen bij aan nieuwe oplossingen voor maatschappelijke opgaven. ⁴ (Inter)nationale afspraken over open science en open data bevorderen de ontwikkeling van innovaties. Vernieuwing is tevens een opgave voor de arbeidsmarkt: leven lang ontwikkelen maakt bedrijven beter, werknemers weerbaarder en helpt onze economie vooruit. ⁵

Goed onderwijs is de basis voor de talenten van de toekomst. Onderwijs leidt makers, denkers, leraren en (zorg)professionals van morgen op. Op basisscholen en middelbare scholen komt een eigentijds curriculum en studenten worden uitgedaagd het beste uit zichzelf te halen, dit alles gericht op de wereld van nu en morgen. Wat digitalisering en kunstmatige intelligentie voor het onderwijs kunnen betekenen is echter nog lang niet volledig in beeld. ⁶ Voorbereid zijn op de toekomst, betekent ook kunnen bouwen op informatie uit het verleden door goede en duurzaam toegankelijke archieven. Behoud en verduurzaming van monumenten en cultureel erfgoed is een belangrijke opgave. ⁷ Hetzelfde geldt voor toekomstbestendige en duurzame onderwijshuisvesting.

Beter sturen op kwaliteit, met en voor vitale regio's

Nederland steunt op kwalitatief goed onderwijs, onafhankelijke media en een florerende creatieve industrie. We geven ruimte aan de intrinsieke waardie die cultuur en fundamenteel onderzoek hebben. Onze cultuur en wetenschap meten zich met de internationale top. Dat werpt tevens vragen op over hoe we als overheid de condities voor het gewenste kwaliteitsniveau zo goed mogelijk blijven bieden, gebruikmakend van initiatieven en vitaliteit in de regio's. Samenwerking tussen onderwijsbesturen onderling en met partners als lerarenopleidingen en onderzoeksinstituten is nodig om maatschappelijke opgaven voor onderwijs en zorg het hoofd te bieden. Voor de komende jaren is het teruglopende leesniveau en de thematiek van groei en krimp actueel. Het versterken van publieke waarden en democratische functies van lokale nieuwsvoorziening is in het gedrang gekomen en daarmee een vraagstuk voor de nabije toekomst.

Het verder verlagen van de werkdruk in het onderwijs en het vergroten van de aantrekkelijkheid van het beroep leraar blijft een actuele opgave. In het onderwijs zijn verder de kwaliteitsverschillen tussen scholen soms groot. Verschillen mogen, te grote kwaliteitsverschillen niet. Voor leerlingen met een risico op achterstanden, zijn hierin doorbraken nodig, zeker als zij op zwakkere scholen zitten. ⁸

-
1. Zie bijvoorbeeld *Vierde Nederlandse SDG-rapportage (Nederland ontwikkelt duurzaam)*, mei 2020
 2. Corona-adviezen Onderwijsraad 2020; Denktank SER 2020
 3. Advies LEES! (Onderwijsraad & Raad voor Cultuur, 2019); BMH#1; www.mediawijzer.net
 4. BMH#5 over innovatie en het inzetten van wetenschappelijk onderzoek op maatschappelijke opgaven
 5. Gezamenlijke opgave met het ministerie van SZW
 6. Onderwijsraad wil hier in 2021 een advies over gaan maken
 7. Zie bijvoorbeeld *Vierde Nederlandse SDG-rapportage (Nederland ontwikkelt duurzaam)*, mei 2020
 8. BMH#1 over sturing op kwaliteit en kansengelijkheid in het funderend onderwijs; SvHO